

ČESKÁ ASOCIACE PRO AFRICKÁ STUDIA
Rokitanského 62, 500 03 Hradec Králové
IČO 02504138
www.africkastudia.cz

VÝROČNÍ ZPRÁVA ČESKÉ ASOCIACE PRO AFRICKÁ STUDIA ZA ROK 2019

Výroční zprávu ČAAS za rok 2019 přednesla předsedkyně asociace Kateřina Mildnerová na Valném shromáždění, které se konalo formou online videokonference dne 25. března 2021. Předsedkyně seznámila přítomné členy s klíčovými činnostmi asociace za rok 2019.

Rok 2019 s sebou přinesl významné změny v oblasti vedení asociace, byl také rokem úspěšné internacionalizace, začleňování do mezinárodní sítě organizace AEGIS a v neposlední řadě také rokem úspěšného zvládnutí 11. ročníku mezinárodní konference Viva Africa.

K poslednímu dni roku 2019 měla Česká asociace pro africká studia celkem 39 členů, z toho 8 členů čestných, kteří se zasloužili o rozvoj české afrikanistiky a její propagaci v Africe a jinde ve světě. V roce 2019 přišla asociace o dvě významné slovenské členky – dr. Emilii Bihariovou, která dne 12. 8. 2019 tragicky zahynula při svém výzkumném pobytu v Tanzanii a doc. Vieru Pawlikovou-Vilhanovou, významnou slovenskou afrikanistku a orientalistku, která působila na Orientálním ústavě Slovenské akademie věd. Viera Pawlikova-Vilhanová zemřela dne 26. 11. 2019 ve věku nedožitých 75 let. Obě afrikanistky představovaly respektované odbornice, které úspěšně reprezentovaly také Českou asociaci pro africká studia v oblasti vědeckého výzkumu. Jejich odchod je pro naši asociaci velkou ztrátou. V roce 2019 ale přibyli také tři noví členové. Celkový součet všech členů v asociaci ke konci roku 2019 tak čítal na 40 členů.

Na začátku roku 2019 došlo k obměně složení představenstva a vedení ČAAS. Ke dni 24. 1. 2019 byla zvolena nová předsedkyně asociace Kateřina Mildnerová. Její předchůdkyně Hana Horáková, která rezignovala ke dni 22. listopadu 2018, byla poté v lednu zvolena do funkce 1. místopředsedkyně. Na posledním Valném shromáždění r. 2019 v Olomouci rezignovali další dva členové představenstva – Vlastimil Fiala a Kateřina Werkman. Představenstvo pak bylo doplněno o další dva členy – Víta Zdrálka a Andreu Filipi až začátkem roku 2020. Členové představenstva jsou pravidelně voleni dle Stanov ČAAS na čtyři roky. Funkční období stávajícího představenstva končí na podzim 2021, kdy se budou konat nové volby do představenstva. Představenstvo asociace se v roce 2019 sešlo čtyřikrát na pravidelných

zasedáních v Praze. V březnu 2019 proběhlo také tajné hlasování o změnách stanov ČAAS formou per rollam, které byly v nadpoloviční většině hlasů schváleny.

Od dubna 2018 je Česká asociace pro africká studia členem Rady vědeckých společností (RVS) Akademie Věd ČR. Členství v RVS má pro naše sdružení důležitý symbolický, ale také praktický význam, neboť nám umožňuje kofinancovat některé projekty a rozšiřovat spektrum našich činností. Za rok 2019 byla Radou vědeckých společností schválena dotace v celkové výši 32 tisíc korun. Z tohoto obnosu byla financována zahraniční kolektivní monografie *Africa on the Move*, kterou vydalo nakladatelství LIT Verlag v roce 2019 jako výstup z konference Viva Africa 2017. Část financí byla také použita na organizaci přednášek pro odbornou a laickou veřejnost. V roce 2019 tak v rámci tohoto dotačního titulu proběhla například přednáška doktorky Iriny Turner z Univerzity v Bayreuthu (o dopadech sociálních sítí na veřejná rozhlasová média v jižní Africe), nebo přednáška členky naší asociace Lindy Piknerové (o ostrově Svätý Tomáš). Obě přednášky proběhly v Kampusu Hyberská v Praze. Z dotace RVS za rok 2019 byl také uhrazen členský příspěvek v mezinárodní organizaci AEGIS a správa webů ČAAS a Viva Africa, což jsou v našem rozpočtu nezanedbatelné položky. Naše asociace získala v roce 2019 také dotaci na podporu odborného periodika *Modern Africa*, což je anglicky psané recenzované periodikum vydávané Katedrou politologie Filosofické fakulty Univerzity Hradec Králové, na němž má symbolický podíl naše asociace. V roce 2019 byl tento časopis nově registrován v databázi Scopus.

Od roku 2019 můžeme pozorovat větší internacionalizaci České asociace pro africká studia a jeho propojování se zahraničními institucemi. ČAAS je od roku 2015 přidruženým členem prestižní mezinárodní organizaci AEGIS (Africa-Europe Group for Interdisciplinary Studies). V roce 2019 naše asociace představovala jedinou funkční instituci působící v zemích střední a východní Evropy, která je součástí této mezinárodní organizace. V červnu 2019 proběhla v Edinburhu mezinárodní konference afrických studií ECAS s názvem *Connections and Disruptions*, které se zúčastnili někteří členové naší asociace. Naše asociace byla také přizvána ke kulatému stolu s názvem „African Studies Associations in Europe“ kterou zde reprezentovala 1. místopředsdkyně ČAAS Hana Horáková. Diskutovalo se zde o nové roli národních asociací a cestách, jak jim umožnit postupně dosáhnout plného členství, což by ČAAS umožnilo volit a zakládat tzv. tematické skupiny (Collaborative Research Groups) a také se více podílet na rozhodování uvnitř organizace AEGIS. Současné směřování asociace směrem k upevnování její pozice v AEGIS, kterou mimo jiné dokládá důvěra vložená Radou AEGIS do ČAAS jako hlavního organizátora ECAS v Praze, je na dobré cestě k budoucímu naplnění těchto cílů.

Na plenárním zasedání Rady AEGIS v Edinburhu byla ČAAS podruhé (poprvé se tak stalo na konferenci ECAS v Basileji v roce 2017) potvrzena jako oficiální organizátor bienální celoevropské konference afrických studií ECAS v Praze v roce 2023. Vedení ČAAS se již předtím dohodlo, že konferenci bude organizovat ve spolupráci s firmou Guarant s.r.o, která má dalekosáhlé zkušenosti s pořádáním takto velkých kongresů. Tato firma například organizovala konference MMF v Praze, evropské lékařské a farmaceutické kongresy. Hana Horáková spolu s produktovou manažerkou této firmy přednesla na Plenárním zasedání AEGIS svou představu o ECAS 2023 v Praze, která byla poté vedením AEGIS odsouhlasena. Avšak vlivem pandemie covid-19 došlo později k časovému posunu v plánované organizaci bienální konference ECAS. Rada AEGIS naše sdružení informovala, že konání příštího ročníku konference ECAS 2021 v Kolíně nad Rýnem bude z důvodu pandemie covid-19 odloženo na rok 2023, čímž došlo také k posunu data konání návazného ročníku konference ECAS v Praze, a sice na rok 2025. Předsednictvo ČAAS s tímto návrhem, který v online schůzce blíže představila předsdkyně AEGIS Amanda Hammar, souhlasilo.

Internationalizaci České asociace pro africká studia dokládá, kromě členství v AEGIS, také odborná činnost členů ČAAS, kteří získali prestižní granty na výzkumy v různých regionech Afriky. Například členka předsednictva Stephanie Rudwick během let 2017 až 2020 realizovala výzkumný projekt v rámci

grantu od South African National Research Foundation, v němž řešila téma sociální dynamiky vývoje v Jihoafrické republice. Kateřina Mildnerová získala finanční podporu z Fondu pro podporu vědecké činnosti Univerzity Palackého v Olomouci, což jí umožnilo realizovat v roce 2019 dva terénní výzkumy v Namibii zaměřené na téma identity a pojetí domova u Namibijských Čechů. V září až prosinci 2019 absolvoval také Petr Skalník fellowship ve Stellenbosch Institute of Advanced Study, kde pracoval na výzkumném tématu Political culture in post-colonial Africa and post-communist Europe: towards explaining the logic of democratic underdevelopment after 1990.

Česká asociace pro africká studia se také snaží dlouhodobě spolupracovat s afrikanisty ze zahraničí, navazovat různé formy spolupráce se zahraničními výzkumnými centry afrických studií a přilákat tak významné vědce v oboru na zvané přednášky do České republiky. V tomto ohledu lze považovat za úspěch asociace roku 2019 organizaci zvané přednášky významného francouzského antropologa a afrikanisty prof. Jean Pierre Oliviera de Sardana z École des Hautes Études en Sciences Sociales na půdě Filosofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci (listopad 2019).

Ve dnech 28 – 29. listopadu 2019 proběhl v Olomouci 11. ročník mezinárodní konference Viva Africa s názvem *Multiple entanglements in politics*, kterou organizovala Česká asociace pro africká studia spolu s Katedrou sociologie, andragogiky a kulturní antropologie na Univerzitě Palackého v Olomouci. Univerzita Palackého se tak stala vedle Univerzity Hradec Králové a Metropolitní Univerzity Praha dalším novým členem organizačním týmu konference, s jehož účastí se počítá i do budoucna. Během dvoudenní konference se vystřídalo celkem 20 mluvčích (z toho 14 zahraničních a 6 tuzemských), kteří přednesli své příspěvky ve čtyřech různých panelech věnovaných otázkám dynamiky politik v současné subsaharské Africe, a to jak prosazovaných státy a jeho institucemi shora, tak různými zájmovými regionálními a komunitními skupinami zezdola. Celkový počet všech účastníků konference z řad studentů, pedagogů a výzkumníků čítal na 60 osob. Na konci prvního dne konference proběhlo tradičně Valné shromáždění České asociace pro africká studia, kterého se však bohužel ze zdravotních důvodů nemohla zúčastnit nová předsedkyně. Zprávu o činnosti sdružení za rok 2018 tak přednesla první místopředsedkyně Hana Horáková, za což jí dodatečně patří speciální poděkování.

ČAAS vystupuje od svého založení jako záštita přednáškové činnosti členů asociace pro odbornou i laickou veřejnost. Naši členové, jmenovitě Hana Horáková, Andrea Filipi, Vít Zdrálek a Kateřina Werkman se v roce 2019 aktivně podíleli na přednáškovém cyklu pro odbornou veřejnost o Africe s názvem *Afrika, interdisciplinární kurz*, který pořádalo Centrum afrických studií FF UK v Kampusu Hybernská v Praze. Hana Horáková a Andrea Filipi zorganizovaly tříměsíční kurz pro laickou veřejnost pod názvem *Současná Afrika: Tradice a Modernita*, který pořádala Masarykova demokratická akademie v Praze. V tomto cyklu se svými příspěvky vystoupili kromě Horákové a Filipi i Vít Zdrálek a Kateřina Werkman.

Mezi další významné akce, na nichž se Česká asociace pro africká studia aktivně podílela v roce 2019, patřil první ročník festivalu *Den Afriky* (25. května 2019 v Kampusu Hybernská v Praze). Akci zaměřenou na téma dekolonizace Afriky organizovalo nově vzniklé Centrum afrických studií FF UK v Praze. Kampus nabídl přednášky, workshopy, divadlo, hudební vystoupení a další aktivity prezentující africkou kulturu. Členky sdružení Linda Piknerová a Hana Horáková na této akci prezentovaly naši asociaci, za což jim patří poděkování. ČAAS se do stejné, avšak časově rozšířené akce s názvem Týden Afriky, zapojila také v dalším roce, čímž došlo k navázání plodné spolupráce mezi ČAAS a Centrem afrických studií v Praze (CAFR). Tato spolupráce později vyústila v rozhodnutí přijmout CAFR do organizačního týmu konference Viva Africa jako jednu z dalších institucí podílejících se na spoluorganizaci konference. Česká asociace pro africká studia se také zapojila do akce s názvem *Across Africa*, kterou pořádalo občanské sdružení Humanitas Afrika v červenci 2019 v Praze. Kromě akademiků a vědců se ho účastnila také řada velvyslanců afrických ambasád v Praze. Na této akci reprezentovala ČAAS Hana Horáková.

Členové a členky ČAAS byli taktéž v roce 2019 aktivní v oblasti mediální prezentace afrikanistických témat na ČT 24, ČRo Plus, ČRo Olomouc, Deník referendum, MF Dnes a novinky.cz

Příloha: Zpráva o hospodaření ČAAS od 1/2019 do 12/2019

Výroční zprávu zpracovala: Kateřina Mildnerová

Příloha: Zpráva o hospodaření ČAAS od 1/2019 do 12/2019

Příchozí platby

RVS

- příspěvek na fungování	32 000 Kč
- dotace na členský poplatek v AEGIS	2 625 Kč
<u>Členské příspěvky</u>	<u>9 486 Kč</u>
Příjmy celkem	44 111 Kč

Odchozí platby

weby

- Udržovací poplatek domény vivaafrika.cz	448 Kč
- Udržovací poplatek domény africkastudia.cz a africanstudies.cz	653 Kč
- Hosting domény africkastudia.cz	1 210 Kč
- Zpráva webů	5 000 Kč

Členský poplatek v AEGIS	2 626 Kč
Členský poplatek RVS	500 Kč

Publikace z konference VA

- jazyková korektura	15 000 Kč
- technická korektura	5 000 Kč

Honorář za přednášku zahraničnímu hostovi	3 850 Kč
---	----------

Propagační materiály ČAAS na Den Afriky	2 000 Kč
---	----------

<u>Vratka přeplatku členského příspěvku</u>	<u>500 Kč</u>
---	---------------

Výdaje celkem	36 787 Kč
----------------------	------------------

Stav účtu ČAAS:

k 1. 1. 2019	4 581 Kč
k 31. 12. 2019	11 905 Kč

Zprávu o hospodaření ČAAS za rok 2019 zpracovali: Vít Zdrálek a Andrea Filipi.